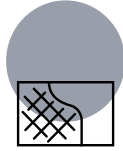
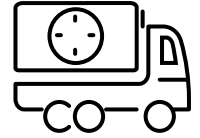

VYSOKORYCHLOSTNÍ VÁŽENÍ NÁKLADNÍCH VOZIDEL

dopady opatření na:

poškození dopravní
infrastruktury

emise

hluk

Popis opatření:

Cílem opatření je omezit nadměrné poškození pozemních komunikací přetíženými vozidly. Opatření má však pozitivní vliv i na emise, hluk a bezpečnost v dopravě.

S účinností od 1. 1. 2010 byl novelizován zákon o pozemních komunikacích, který nově umožňuje vysokorychlostní vážení vozidel. Vozidla tak mohou být zvážena v rámci běžného provozu prostým průjezdem přes váhu umístěnou na pozemní komunikaci (Šlesinger, 2020). V případě překročení hmotnostních limitů může být na základě údajů zjištěných vysokorychlostní vahou uložena pokuta přepravci nebo řidiči vozidla bez nutnosti ověřovat výsledky nízkorychlostním kontrolním vážením. (Více informací viz: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/spravni-pravo/vysokorychlostni-vazeni-v-kontextu-soucasne-judikatury-spravnich-soudu.>)

Vysokorychlostní kontrolní vážení umožňuje přímou penalizaci za překročení stanovených hodnot, aniž by bylo nutné vozidlo odklonit z jeho trasy (klasické pomalé vážení nemůže být účinné v situaci, kdy počet kamionů na silnicích dlouhodobě roste).

Princip činnosti (město Velké Meziříčí): Váhy pro vysokorychlostní vážení silničních vozidel tvoří automatický měřicí systém. Váží celkovou hmotnost vozidla a zatížení na nápravu nebo skupinu náprav přímo za jízdy vozidla. V případě, že systém zachytí přetížené vozidlo, zašle data do městského informačního systému, kde jsou dále zpracovávána. Pokud se potvrdí, že vozidlo bylo přetížené, s jeho provozovatelem je zahájeno správní řízení.

Investor / provozovatel:

Veřejný sektor

Geografická či jiná specifika:

Vhodné zejména pro města s velkou intenzitou tranzitní nákladní dopravy (příhraniční oblasti, města v blízkosti hlavních silničních tahů apod.)

Inovační aspekty – kontext SMART City:

- * Řízení dopravy
- * Využití ICT technologie

Ekonomické aspekty:

Finančně náročné

Zkušenosti z ČR ukazují na poměrně rychlou návratnost investice do tohoto opatření (např. v případě města Velké Meziříčí se vynaložené náklady vrátily díky pokutám vybraným od dopravců hned v prvním roce po instalaci opatření).

Hlavní dopady opatření:

Toto opatření ve většině měst pomáhá snižovat zátěž kladenou přetíženými nákladními vozidly na povrch vozovek, čímž přispívá ke snížení nákladů nutných pro opravy silnic. Pomáhá také snižovat zátěž z nákladní dopravy na životní prostředí v dané lokalitě a zdraví obyvatel.

	Dopady na modal split	Nezjištěno
	Dopady na životní prostředí	Díky opatření nejsou nákladní vozidla přetěžována, což má příznivý vliv na nižší opotřebení vozovky, a tím i nižší dopady na životní prostředí. Dochází také ke snížení emisí a hluku z nákladní dopravy.
	Dopady na dopravní nehody	Zvýšení bezpečnosti silničního provozu je jedním z očekávaných přínosů opatření (viz Doupal a Novotný, 2015).
	Dopady na zdraví	Snížení emisí a hluku z nákladní dopravy přispívá ke zdravějšímu prostředí ve městech.
	Sociální a ekonomické dopady	Opatření funguje jako prevence před poškozováním silniční sítě přetíženou nákladní dopravou; přispívá ke snížení opotřebení vozovky, čímž dochází k prodloužení životnosti silnic a k úspoře nákladů na jejich opravy. Část udělených pokut za přetížená vozidla je příjmem městského rozpočtu.
	Dopady na dopravní zátěž, kongesce, dopravní proudy atd.	Snížení zátěže kladené nákladními vozidly na vozovku vede k jejímu nižšímu opotřebení, v důsledku toho není nutné tak často opravovat povrch vozovky. S tím souvisí méně uzavírek a dalších dopravních omezení, což přispívá k větší plynulosti dopravy.

Vztah k dalším dopravním opatřením:

Opatření má vazbu na dopravní zklidnění průtahů obcí. Regulace a úpravy nákladní dopravy na celém území města či aglomerace pak řeší plány udržitelné městské mobility. Opatření může být také kombinováno se zpoplatněním vjezdu do určitých zón města nebo omezením vjezdu pro určité kategorie vozidel.

¹ https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/doprava-pardubicky-kraj-nakladni-doprava-kamiony-policie-va-zeni-vahy.A190920_072837_pardubice-zpravy_lati

Situace v ČR:

Jako příklad dobré praxe je v ČR bráno Velké Meziříčí. Kraj Vysočina plánuje provozovat 24 obdobných zařízení². S vážením se lze setkat také na silnici II/125 v Kolíně, ulice Ovčárecká II/602, a na příjezdu z dálnice D8 v Praze 9, nedaleko garáží Klíčov.

S vysokorychlostním vážením se můžeme setkat kromě měst i na dálnicích. ŘSD vybralo pro tyto účely na několika dálnicích 14 míst³.

V souvislosti s vysokorychlostním vážením silničních vozidel však naráží policie i kraje na technické a legislativní problémy. Někteří z dopravců například podali proti rozhodnutí o pokutách žaloby, v některých případech chybí data, která má poskytovat ministerstvo dopravy⁴.

Příklady dobré praxe:

Velké Meziříčí: Vysokorychlostní dynamické vážení nákladních vozidel na silnici II/602 u Velkého Meziříčí bylo spuštěno v listopadu 2015. Jedná se o partnerský projekt Kraje Vysočina a města Velké Meziříčí, jehož snahou bylo dosáhnout toho, aby dopravci nepřetěžovali nákladní vozidla a neničili tím povrch vozovky ve městě a jeho okolí. Za dobu provozu vysokorychlostního vážení vozidel město zaznamenalo radikální změnu chování autodopravců, což má také příznivý dopad na životní prostředí. Vysokorychlostní váhy na silnici ve Velkém Meziříčí za dva roky provozu zaznamenaly 281 přetížených kamionů a vydělaly na pokutách miliony korun. Snížil se počet nákladních automobilů ve městě⁵.

Město obdrželo za projekt vysokorychlostního vážení cenu Ministerstva vnitra za inovaci ve veřejné správě za rok 2017.

V rámci implementace projektu vysokorychlostního vážení vozidel ve Velkém Meziříčí bylo velmi důležité nastavení spolupráce Kraje Vysočina s městem Velké Meziříčí: Investorem opatření byl kraj a vykonavatelem opatření bylo město Velké Meziříčí. Financování provozu systému je zajištěno z pokut vybíraných od dopravců za porušení dopravních předpisů⁶, přičemž 85 % ze sankcí dostává kraj a 15 % město⁷.

Zdroj:

<https://www.novinyvm.cz/9435-pretizene-kamionu-budou-ve-velkem-mezirici-platit-pokuty.html>

² <https://transit.tir.cz/2020/04/17/vysokorychlostni-vazeni/>

³ <https://www.elogistika.info/stat-planuje-vysokorychlostni-vahy-na-14-mistech-zatim-jsou-dve/>

⁴ https://www.idnes.cz/jihlava/zpravy/doprava-vaha-kamion-pretizeni-soud-spor-velke-mezirici-vysocina-vazeni.A190509_474648_jihlava-zpravy_mv; <https://www.tenzovahy.cz/media/cache/file/8e/2013-05-Logistic-news-dusledky-zavedeni-HSWIM-v-CR.pdf>; https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/dalnice-nakladni-auta-pokuta-ministerstvo-dopravy_2007291832_per

⁵ https://www.idnes.cz/jihlava/zpravy/vahy-velke-mezirici-kamion-doprava-silnice-prestupek-vysocin.A180104_374078_jihlava-zpravy_mv

⁶ <https://www.velkemezirici.cz/prakticke-informace/vysokorychlostni-vazeni>

⁷ https://www.idnes.cz/jihlava/zpravy/doprava-vaha-kamion-pretizeni-soud-spor-velke-mezirici-vysocina-vazeni.A190509_474648_jihlava-zpravy_mv

Zajímavé internetové odkazy k opatření:

ČMI (2016). Opatření obecné povahy, kterým se stanovují metrologické a technické požadavky na stanovená měřidla, včetně metod zkoušení pro schválení typu a pro ověřování stanovených měřidel. Český metrologický institut. Dostupné z:

https://www.cmi.cz/sites/all/files/public/download/Uredni_deska/OOP/111-OOP-C010-15.pdf.

Vysokorychlostní vážení ve Velkém Meziříčí:

<https://www.velkemezirici.cz/prakticke-informace/vysokorychlostni-vazeni>

Důsledky zavedení vysokorychlostního – dynamického vážení vozidel na stav silnic a dálnic České republiky:

<https://www.tenzovahy.cz/media/cache/file/8e/2013-05-Logistic-news-dusledky-zavedeni-HSWIM-v-CR.pdf>

Vysokorychlostní vážení v Pardubickém kraji:

https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/doprava-pardubicky-kraj-nakladni-doprava-kamiony-policie-vazeni-vahy.A190920_072837_pardubice-zpravy_lati

Použitá literatura:

DOUPAL, E.; NOVOTNÝ, J. (2015). *Metodika pro návržení a provoz systémů kontrolního vážení vozidel za pohybu (WIM)*. Centrum dopravního výzkumu. Dostupné z: [https://www.its-knihovna.cz/CDV/media/ITS-Knihovna/Methodiky/2015/64-2015-710-VV/Methodika-pro-navrzeni-a-provoz-systemu-kontrolniho-vazeni-vozidel-za-pohybu-\(WIM\).pdf](https://www.its-knihovna.cz/CDV/media/ITS-Knihovna/Methodiky/2015/64-2015-710-VV/Methodika-pro-navrzeni-a-provoz-systemu-kontrolniho-vazeni-vozidel-za-pohybu-(WIM).pdf).

ŠLESINGER, J. (2020). Vysokorychlostní vážení v kontextu současné judikatury správních soudů. *Právní prostor*. [Online.] ATLAS consulting spol. s r. o. [Cit. 19. 04. 2021.] Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/spravni-pravo/vysokorychlostni-vazeni-v-kontextu-soucasne-judikatury-spravnich-soudu>.